

ÖZET

Huzurdaki çalışmada ele alındığı haliyle korporatif olmayan sözleşme hükümleri 1980'li yılların başında Türk pazarının yabancı yatırımcıya açılması ve yerli/yabancı ortaklıkların kurulması üzerine uygulamada gözlemlenmeye başlanmıştır. Uygulama Anglo-Sakson Hukuku etkisinde gelişmiştir. Anılan sözleşme hükümleri yasal bir düzenlemeye sahip değildir; yasalarda sadece ismen anılmaktadır. İşbu çalışma içerisinde söze konu sözleşme hükümlerinin hukuki niteliği sorunu ele alınmaktadır. Bugün için hâkim görüş bu hükümlerin bir adi şirkete vücut verdiği yönünde olsa da, huzurdaki çalışmada temsil olunan görüş uyarınca her bir sözleşme hükmünün hukuki nitelik bakımından ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekir. Bu manada örneğin alım hakları yenilik doğurucu haklar olarak nitelenebilecekken, sözleşmelerde geçtiği haliyle finansman hükümleri şirket, yani üçüncü kişi yararına sözleşme olarak nitelendirilebilir. Yine huzurdaki çalışma kapsamında anılan sözleşmelerin, tahkim anlaşmaları hariç, herhangi bir şekle tabi olmadıkları, uygulamada genellikle belirsiz süreli olarak veya ortaklığın devamı şartına bağlı biçimde akdedildikleri, sözleşmelerin feshi için sözleşmede ayrıca bir hüküm bulunmamtaysa altı aylık bir fesih önelinin uygun olacağı, sözleşmenin haklı nedenle de feshedilebileceği ve burada haklı nedenin müspet sözleşme ihlali olduğu tespit olunmaktadır. Çalışmanın devamında bu sözleşme hükümlerinin şirket sözleşmelerinde yer alıp alamayacağı değerlendirilmekte, anonim şirketler bakımından bunun mümkün olmadığı sonucuna varılmakta, hatta esas sözleşmeye alınan bu yönde hükümlerin geçersiz olduğu ve yazılmamış sayılacağı sonuçlarına varılmaktadır. Son olarak çalışma içerisinde uygulamada sıklıkla rastlanan hükümlerin içeriklerine değinilmekte, ihtilaf halinde ihtilafın tahkime elverişli olup olmadığı incelenmekte ve rekabet hukuku değerlendirmesi yapılmaktadır.